

## ПАРТА ХУШШИНЧЕ — ЧЕЧЕКСЕМ



Калайкасси школән 6Б класс ачисем чүк уйахән 16-мөшәнче «Пүлөмри чечексен асамлә тәнчи» курав йөркенелә.

Куравра ытти класс ачисем төрлө үсен-тәрансемпе паллашрәс, вөсене мөнле үстермеллине те, пәхмаллине те 6Б вөрәнекенөсемех каласа пачөс.

Калайпәр, эфир пурте пөлекен традесканция чечек ячө мөнрен пулса кайни уйрәмах кәсәклә. Ана Традескант хушаматлә ашшөпе ывәлө биологсем Африскәри чәтләх вәрманөсенче тупса паләртнә, хәйсен ятне панә.

Наташа КРАСНОВА, 6Б кл.

## 2 ПИН ДОЛЛАР ВЫЛЯСА ИЛӨР!

Экологи тематикипе XVI-мөш пөтөм төнчери ачасен үкерчөкөсен конкурсө старт илчө.

Çак конкурса Пөрлешүүлө Нацисен Организацийән тавраләхпа сыхәннә программы ЮНЕП, «Глобаллө төнчешөн тата тавраләхпа сыхласси» яппун фондчө, «Байер» тата «Никон» корпорацисем ирттерөсчө. Кәсәлхи конкурс климат глобаллө улшәннипе сыхәннә.

Сөтөрүсөсене суйласа илесси икө тапхәрпа пулө. Төнче шайөнчи сөтөрүсө 2 пин доллар награда илет, Норвегире иртекен Тавраләхән пөтөм төнчери күнөсен уявне [2007 сұлпи сөртме уйахө] каять. Регион шайөнчи сөтөрүсө 1 пин доллар илө тата Норвегине кайса килө. Ачасен үкерчөкөсем Яппунри Осака хулинчи этнологи Наци музейөнче упрәнөс.

Конкурсра 6 сұлпи ачасенчен пусласа 14 сұлпи ачсем таран хутшәнма пултараçсө. Үкерчөке төрлө стильпе, А3 тата А4 формат хут сине үкермелле, вәл сәмахсемсөр пулмалла.

Конкурс сүнчен төплөнрөх пөлме goe@unep.ch электрон адреспа ыйтса пөлмелле. Үкерчөкөсене кәсәлхи раштав 31-мөшөччен йышәнәсчө.



Калайкасси школ ачисем чүк уйахән 17-мөшөнче «Көнеке — пурне те» ыркәмәлләх акци ирттерчөс. Вөрөнекенсем Муркаш районөн төп больницинчи ача-пәчасем уйрәмөнче сипленекенсем валли көнекөсем пухрөс. Вөсене пама «Чөкөс» фольклор ушкәнө сула тухрө. Больницәри ачасемшөн көнеке хаклә парне пулчө.

## Саламатпәр!

Калайкасси школ директорөн сүмөн, чәвәш чөлхипө сәмахлөхне вөрөнекенөн, «Хысәлти парта» хаçат проект авторөсенчен пөрин

**АЛЕКСАНДР МАРСОВИЧ** тата **ЕВСТАФЬЕВИЧ СТЕПАНОВА**Н **ЕВГЕНИЙ ЕРАГИН** вөрөнекенөн

çак күнсенче Суралнә күнөсем. Вөсене хаçат редакцийө, школ коллективө тата вөрөнекенсем чун-чөререн саламлаçсө. Сирөп сывләх, иксөпми тепей, чунра ялан вөри юрату, туссемпе өстөшсем хушшинче әнпану, өсрө пысәк әнәсу сунаçсө.



Хисеплө вулакансем! Эсир юратнә сынна саламлама манса ан кайр.

Редакция



□ Я хочу чтобы в нашей школе в столовой давали в обеде мороженое, сладкие вещи, пирожное, и пирожки, напиток. Зсли это существится то я буду платить талон на третье блюдо 15- руб.

□ Слабо кормят, хотелось бы больше мероприятий. Нету кружков по каратэ или дзю-до. Мало уроков истории и информатики. На физкультуре хотелось бы поиграть в баскетбол, а не са-

жать деревья.

□ Я хочу чтобы ученикам давали завтрак и обед. И уще хочу чтобы снизили цены на талоны. Еще давали булочки с чаем бесплатно.

□ Чтобы школьное меню составляли ученики. Чтобы большая перемена длилась час, а то мы не успеваем сходить в пашлычную.

□ Хочу, чтобы в школе был буфет и чтобы цены были в два раза дешевле.

Шкул

ачисем сөннинчен

/авторсем мөпле

сырнине уләштарман/

## ИЛЕМЛӨХ ЭТИКЕЧӨ

Мөн пур хөрөн те чипер, илемлө пулас килет. Паянхи модәпа сөленө көпе тәхәнән пулсан та модницәсен йышөнче тәнинне пөлтермест ку.

Хитрелөх вәл илемлө көпе-тумтир те кәна мар, сүсө мөнле кастарса майлаштарнинче те, куссене асамлә-илөртүллө сәрланинче те. Илемлө көпе тәхәннә, парикмахерскинче чипер прическа туса тухнә хөр те хәйөн келеткине төрөс тытма пөлменрен пөтөм хитрелөхе пәсса хурать. Курпун кәларса, урасене йывәррән ярса пусака кама килөштөр-ха? Е теприсем сөнө сул елки пек хәйсем сине тем те пөр çакса тултараçсө, майөнчен шәрса-сәнчөр çакаç-сө, кашни пүрнинче сөрө, темисө төрлө хәлха çакки... Иртен-сүрен асәрхат паллах ун йышши «чиперуксене», анча та пөрисем — вөсенчен әшра кулса иртеçсө, теприсем йөрөнсе, виçсөмөшсем...

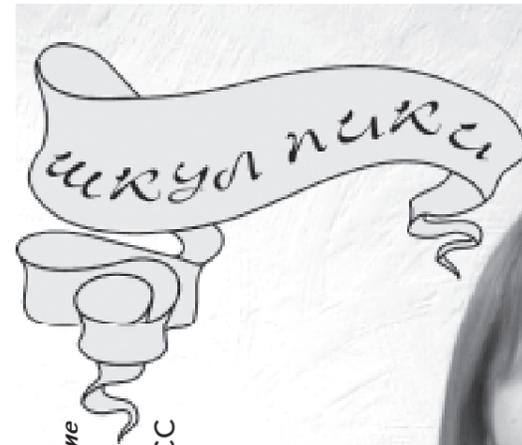
Чылай сәмрәкран ыйтса пөлнө тәрәх, вөсем хирөс килекен сыннан кусне тата сипус тирпейлөхне сәнаçсө. Апла пулсан сүсө яланах тирпейлесе тәмалла. Көске-и вәл, вәрәм-и — яланах таса пултәр. Сұлланса пайәркан-пайәркан, пөр-пөрин сүмне сыпәсакан сүс кама килөштөр-ха?

Илтнө-и «хөвел пек йәл кулать», — теçсө пөр-пөр сын пирки. Кунта тута кулли кәна мар, сән-пит сүталса тәни, шап-шурә шәлсем куранни те пөлтерөшлө. Кулә төрлөрен пулать-ске: усә, таса, әшә кәмәллә. Чунтан тухакан кулә сынна киллентерет. Сәлтавсәр кулакан хәйөн сине хөрхөне пәхтарать. Сынран тәрәхласа кулакан — йөрөтерет.

Хальхи вәхәтра духи, төрлө дезодорант темөн чухлөх сутаçсө. Анча темөнле чаплә духи те таса мар үтпөвөн шәршине пытараймасть.

Ку пөтөмөшле сөнүсем кәна-ха. Енчен те сирө пөр-пөр ыйту ытларах кәсәклантарать пулсан — сьрәр. Эпө сирөн ыйтәвәрсем сине хуравлама яланах хавас.

Оля АКСЯНДАРОВА, 10С класс



ФОТОКОНКУРС  
Чиперуксем, хәвәр сәнүкерчөкөсене редакцие ярса пама ан манәри!  
ОЛГА АКСЯНДАРОВА,  
КАЛАЙКАССИ ШКОЛӘ, 10-МӨШ КЛАСС



## АННЕСЕНЕ ЧЫСЛАСА

О ч а к а с с и н ч и пөтөмөшле пөлү паракан төп шулти 8-мөш класс ачисем Аннесен кунне халалласа ирттернө амәртусенче хәйсене тивөслө өнөпе кәгартрөс.

Елена Александрова: «Пөлтөрхи вөрөнү сүлөнке Амәшсен кунне хатөрлесе ирттернө «Аннен чөри» сочинисен конкурсөнче манән өсе паләртрөс, пөррөмөш ыраң пачөс. Аннене хаклакан чөререн тухакан сәмахсене шурә хут сине сьрса пани жюрие те килөшнө пулас, линейкәра мухтарөс, грамота пачөс. Паллах, Хисеп хутне илессишөн сөс сьрмалла мар. Манән анне, Раиса Петровна, чән та ыра сәмаха тивөслө. Ачисене пурне те

вөрөнтөсшөн, төрөс воспитани парасшән тәрәшат. Пирөн әна күрөнтөрес килмест, сәвәнпа та тәрәшса вөрөнетпөр. Муркаш район администрацие пусләхөн стипендине те илме тивөслө пултәм, үлөмрен те тәрәшәп, аннене күрөнтөрмөп.

Степанова Татьяна: «Анне маншән укса хөрхөнемест. Çук, чаплә япаласемпе пылак симөсөсем илсе памасть вәл. Анне мана төрлөрен көнекөсем туяна парать. Пирөн килти библиотека пуянланса пырать.

Төрлөрен справочниксем, энциклопедисем пурри урока төплөн хатөрленме май парать. Килти өсе тумасәр шула каймастәп. Учителсем мана ырлани аннене те савантарать. «Көнеке туянма укса шеллемелле мар», — тет анне. Мана вәл питө лайхә әнланать. Тавах аннене».



Калайкасси школ ачисем пултаруләхө

## КУШАК

Пирөн килте кушак пур.

Вәл илемлө те сатур. Шәшисене хәвалать, Выляма та кәмәллать. Вылясасән ывәнать, Йәләнать те сывәрать.

(Иванов Леонид, 4кл.)



## ЙЫТӘ

Пирөн килте йытә пур. Вәл хәюллә та маттур. Пурне те вәл юратать, Сәвәнпа ачашланать. Ют сынна тастан пөлет, Хам-хам-хам тесе вөрет. Мана аякран паллать, Хүрине вәл ылятать.

(Хисамутдинова Эльвира, 4кл.)